

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Självvärdering forskarutbildning

Lärosäte: Södertörns högskola
Forskarutbildningsämne: Litteraturvetenskap
Licentiatexamen: Ja
Doktorsexamen: Ja

Skriv en självvärdering per utbildning som leder fram till den examen som ska utvärderas. Självvärderingen baseras på bedömningsgrunder inom områdena:

- Förutsättningar
- Utformning, genomförande och resultat
- Doktorandperspektiv
- Arbetsliv och samverkan

För en mer preciserad vägledning till lärosäten vad gäller bedömningsgrunder, se *Vägledning för utvärdering av utbildning på forskarnivå*.

- Självvärderingen indelas i enlighet med rubrikerna som anges nedan. Eventuella underrubriker kan lärosätet fritt beslut om.
- Lärosätet ombeds att göra en så reflekterande självvärdering som möjligt, identifiera styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra att hög kvalitet nås i utbildningen. Tyngdpunkten på självvärderingen ska ligga mer på värdering än på beskrivning. Lärosätet ombeds belysa med exempel.
- Självvärderingen ska utgå från aktuella förhållanden för utbildningen
- Självvärderingen ska inte överstiga 30 sidor exklusive efterfrågade bilagor.
- Självvärderingen ska kunna stå för sig själv, d v s det ska inte inkluderas länkar. Om lärosätet anser att kursplaner krävs för att styrka det som står kan dessa laddas upp i UKÄ direkt.
- Som bilaga till självvärderingen ifylls angivna tabeller och publikationslistor, se Bilaga 1 i vägledningen, *Instruktion för bilagor till självvärderingen*.
- Samtliga tabeller laddas upp i Excelformat i UKÄ Direkt. Publikationslistor laddas upp i Word- eller PDF-format i UKÄ-Direkt.

Bakgrundsinformation

Självvärderingen inleds med en beskrivning av forskarutbildningsämnet och utbildningen. Redogör övergripande för utbildningens organisation, upplägg och inriktning. Redogör även för hur länge utbildningen har getts vid lärosätet.

De högskolor som har ett område för forskarutbildning, inom vilket ett forskarutbildningsämne som ska utvärderas ingår, beskriver det område ni har examenstillstånd inom och hur forskarutbildningsämnet förhåller sig till detta område

Ämnet litteraturvetenskap startade som grundutbildningsämne på Södertörns högskola 1998 med två profiler "Litteraturvetenskap med drama", det vill säga dramatikens litteraturhistoria, och "Litteraturvetenskap med genus", det vill säga med inriktning mot feministisk litteraturteori och tolkning. Teoretisk utveckling inom ämnet, i kombination med genusvetenskapens inrättande och allt starkare ställning på Södertörns högskola, ledde till att ett namnbyte blev nödvändigt, både för att modernisera innehållet och samtidigt undvika en förväxling med ämnet genusvetenskap. Sedan 2011 heter ämnet Litteraturvetenskap men har fortsättningsvis två inriktningar: "Allmän" där genusinriktningen moderniserats och nu är en central, integrerad del av ämnet, samt inriktningen "Drama, text teater", vars fokus ligger på dramatikens litteraturhistoria och på intertextuella relationer mellan äldre och nutida dramatik. Litteraturvetenskap på Södertörns högskola har som enda litteraturvetenskaplig institution i Sverige systematiskt utvecklat en undervisnings- och forskningsprofil inom dessa två områden.

Södertörns högskola har haft forskarrättigheter inom flera utbildningsområden för forskarutbildning sedan 2010. Dessförinnan bedrevs forskarutbildning vid Södertörns högskola vid Centre or Baltic and East European Studies (CBEES) inom ramen för forskarskolan Baltic and East European Graduate School (BEEGS) enligt en annan modell (se nedan). 2010 bildades forskarutbildningsområdet Kritisk kulturteori (KKT). I KKT ingår ämnena estetik, filosofi, genusvetenskap, konstvetenskap, medie- och kommunikationsvetenskap, den praktiska kunskapens teori samt litteraturvetenskap. Litteraturvetenskap, tillsammans med konstvetenskap och praktisk kunskap, ingick från början i utbildningsområdet men var vid ansökan 2010 ännu vilande medlemmar som, allteftersom ämnena fått examenstillstånd, blivit fullvärdiga medlemmar inom KKT. 2016 fick litteraturvetenskapen examenstillstånd inom forskarutbildningen inom ramen för forskarutbildningsområdet Kritisk kulturteori och 2017 anställdes de två första doktoranderna. Huvudhandledare, doktorander, och vanligtvis även handledare inom forskarutbildningsområdet KKT har alla sin anställning vid Institutionen för kultur och

lärande (IKL).

Varje forskarutbildningsämne inom KKT har en studierektor som ingår i styrgruppen för området, och ordförandeskapet växlar mellan ämnena. Studierektorerna leder i sin tur ämnenas handledarkollegium (hädanefter kallat forskarhandledarkollegiet, FHK) Forskarhandledarkollegiet i litteraturvetenskap samlar alla lärare i ämnet som är behöriga att vara forskarhandledare (se vidare avsnittet som behandlar personal). FHK är ett beredande och rådgivande kollegialt organ för frågor som berör forskarutbildningens kvalitet, innehåll och utveckling och som beslutas i ämnesrådet och i KKT:s styrgrupp, t.ex. ämnets litteraturlistor för kurser på forskarnivå, tillsättning av handledare, kursplaneförslag etc. FHK sammanträder ett par gånger per termin samt vid ett årligt gemensamt internat i augusti, inför läsårsstarten.

Området har antagning i grupp vartannat år för doktorander inom BEEGS. Eventuella projektdoktorander kan antas varje år. KKT är beredande instans för antagning av doktorander. Antagningsprocessen följer *Föreskrifter för forskarutbildning vid Södertörns högskola*. Fakultetsnämnden ansvarar för beslut om antagning av studerande till forskarutbildningen. Fakultetsnämnden är ytterst ansvarig för forskarutbildningens kvalitet och fastställer allmänna studieplaner (ASP) och kursplaner.

Forskarutbildning vid ämnet före examenstillståndet

Innan litteraturvetenskap fick examenstillstånd 2016 inom forskarutbildningsområdet KKT, hade ämnet ett flertal doktorander i det äldre systemet för forskarutbildning inom forskarskolan BEEGS, i avtal med annat lärosäte. Doktorander anställdes vid Södertörns högskola och fick sin utbildning vid lärosätet, men de examinerades vid ett annat lärosäte; i litteraturvetenskapens fall i ämnena litteraturvetenskap respektive slaviska språk vid Stockholms universitet. Huvudhandledare tillhörde i dessa fall Södertörns högskola medan handledaren tillhörde Stockholms universitet. I dagsläget (2018) har litteraturvetenskapen en återstående avtalsdoktorand i litteraturdidaktik: Niklas Öhman antogs februari 2015 inom ramen för forskarskolan SPLIT i avtal med Malmö universitet. Öhmans avhandling ingår i lärarutbildningens satsning på forskning i ämnesdidaktik och har en inriktning mot litteraturdidaktik. Huvudhandledare är professor Christine Farhan; biträdande handledare från högskolan är docent Claudia Lindén.

Ämnet litteraturvetenskap har således haft fem doktorander inom ramen för denna konstruktion (se Tabell 1b) varav fyra har disputerat:

Renata Ingbrant disputerade 15/9 2007 i slaviska språk i avtal med Stockholms

universitet på avhandlingen "From Her Point of View. Woman's Anti-World in the Poetry of Anna Świrszczyńska." Huvudhandledare Professor Ebba Witt-Brattström. Ingbrant är numera tillsvidareanställd på slaviska institutionen på Stockholms universitet.

Henriette Cederlöf disputerade också i slaviska språk i avtal med Stockholms universitet 27/9 2014 på avhandlingen "Alien Places of Late Soviet Science Fiction: Arkady and Boris Strugatsky's 'Unexpected Encounters' as Novels and Films". Huvudhandledare professor Ola Holmgren, därefter professor Lars Kleberg. Cederlöf är nu knuten till slavistiken vid Stockholms universitet.

Markus Huss, disputerade 9/5 2014 i litteraturvetenskap i avtal med Stockholms universitet på avhandlingen "Språk och (o)ljud hos Peter Weiss 1946–1960". Huvudhandledare professor Ola Holmgren, biträdande handledare professor Anders Olsson Stockholms universitet. Huss är nu tillsvidareanställd i ämnet litteraturvetenskap vid Karlstads universitet.

För sina avhandlingar tilldelades Cederlöf det Björstjernska priset av Kungliga Vitterhetsakademien och Huss stipendium ur Stina och Erik Lundbergs stiftelse av Svenska Akademien

Cecilia Annell disputerade 8/6 2016 i litteraturvetenskap i avtal med Stockholms universitet på avhandlingen "Begärets politiska potential. Feministiska motståndsstrategier i Elin Wägners *Pennskaftet*, Gabriele Reuters *Aus guter Familie*, Hilma Angered-Strandbergs *Lydia Vik* och Grete Meisel-Hess *Die Intellektuellen*". Huvudhandledare var professor Ebba Witt-Brattström, därefter docent Claudia Linden, biträdande handledare professor Boel Westin Stockholms universitet. Annell har sedan disputationen varit visstidsanställd som lektor vid Litteraturvetenskap Södertörns högskola.

Ämnet Litteraturvetenskap har således i praktiken bedrivit forskarutbildning sedan början av 2000-talet, det vill säga före ämnet tilldelades examenstillstånd. Det finns med andra ord sedan lång tid en väletablerad miljö för forskarutbildning och upparbetade rutiner för hur denna utbildnings ska bedrivas. Ämnets forskare har en således god erfarenhet av att handleda doktorander sedan tidigare.

KKT:s funktion i utbildningen

Litteraturvetenskap är knutet till forskarutbildningsområdet KKT, inte bara genom forskarutbildningen utan också genom att ämnet sedan nästan tjugo år är en del av den gemensamma teoretiska plattform som området byggt upp, där bland annat modern kritisk teori, kontinental filosofi, hermeneutik, genusteori och postkoloniala studier ingår. Inom KKT

ges flera ämnesöverskridande doktorandkurser, där lärare från flera av KKT:s ämnen undervisar, exempelvis vetenskapsteorikursen ”Truth, Construction, Subjectivity” (7,5 hp) som ger en ämnesöverskridande inblick i olika discipliners syn på begrepp som sanning, konstruktion och subjektivitet. Kursen syftar till att göra doktoranderna bekanta med centrala tankeströmningar inom humanioras och samhällsvetenskapernas vetenskapsteori. En annan områdesspecifik kurs är ”Introduction to Cultural and Critical Theory” (7,5 hp), som är en introduktion till områdets viktigaste kulturkritiska teoribildningar. Bägge dessa kurser är obligatoriska inom forskarutbildningen och ges redan första terminen. Kurserna ger doktoranderna såväl en mångdisciplinär introduktion till forskarutbildningsområdet kritisk kulturteori som en möjlighet att lära känna både doktorandkollegor och forskare vid KKT:s alla ämnen.

Inom ämneskollegiet bedrivs forskning som direkt anknyter till KKT:s profil, och flera forskningssamarbeten har genomförts. En docent har ingått i det mångvetenskapliga forskningsprogrammet ”Tid, minne, representation”, lett av filosofiämnet, och en av professorerna har genomfört flera konferenser och mindre symposier med representanter för både estetik och filosofi. Gemensamma forskningsansökningar har också genomförts.

Framför allt anordnar ämnena inom KKT regelbundet gemensamma högre seminarier med inbjudna, oftast internationella forskare, som gäster. På det viset finns regelbundna kontaktytor mellan forskare och doktorander i mångvetenskapliga KKT-miljön. KKT-miljön erbjuder doktoranderna utbildningsmässig bredd och en större social miljö i doktorandgruppen genom möjligheten till gemensamma seminarier, symposier och liknande i KKT miljön. Årligen ordnas också KKT-dagen, då några forskare och doktorander inom KKT presenterar sin forskning. Gemensamma aktiviteter som seminarier och KKT-dagen ger doktoranderna möjligheten att forma en dubbel identitet, både som KKT-doktorand och som doktorand i det egna ämnet. Att det fungerar så syns inte minst vid spikningsceremonier och vid disputationfester hur närvarande de KKT doktoranderna från de andra ämnena är. Forskarutbildningsområdet KKT har VT 2018 28 doktorander.

Finansiering av forskarutbildning vid Södertörns högskola och ämnets anknytning till forskarskolan BEEGS

Om examenstillståndet organisatoriskt knyter forskarutbildningsämnet litteraturvetenskap till forskarutbildningsområdet KKT:s forskarutbildning, så följer finansieringen av utbildningen andra principer. Södertörns högskola har med stöd från Östersjöstiftelsen (ÖSS), som utgör högskolans största forskningsfinansiär, byggt upp en verksamhet som i en mångfald av

ämnesmiljöer bedriver forskning med Östersjö- och Östeuropaanknytning. Denna forskningsinriktning har sin grund i Centre for Baltic and East European Studies (CBEES), ett högskoleövergripande mångvetenskapligt forskningscentrum. Till CBEES hör också den internationella och mångvetenskapliga forskarskolan Baltic and East European Graduate School (BEEGS). Merparten av doktoranderna, ca 80 %, finansieras via medel från ÖSS genom BEEGS. Övriga 20 % finansieras via projektmedel från forskningsråd som VR.

Doktoranden antas i ämnet litteraturvetenskap inom området KKT med anställning vid Institutionen för kultur och lärande. Anknytningen till forskarutbildningsområdet KKT genom examenstillståndet, liksom till BEEGS (i förekommande fall) genom finansieringen från ÖSS, tydliggörs i antagningsprocessen. Det anges i ämnets ASP att för sökande till forskarskolan BEEGS gäller att forskningsplanen bedöms utifrån dess förankring i forskarskolans specifika geografiska område. Oavsett ämnes- och områdestillhörighet ska alltså Östersjö- eller Östeuropaanknytningen genomsyra samtliga avhandlingsprojekt finansierade via BEEGS/ÖSS. Litteraturvetenskapen antog höstterminen 2017 sina två första doktorander och i utlysningen av doktorandtjänsterna 2016 angavs också att forskningsplanens anknytning till forskarskolans inriktning samt relation till forskarutbildningsområdet KKT skulle motiveras. Högst prioritet har dock den litteraturvetenskapliga kvalitén.

Forskarutbildningen i litteraturvetenskap – bredd och djup i en mångvetenskaplig och internationell miljö

Litteraturvetenskap vid Södertörns högskola har traditionellt sett haft en stor empirisk bredd vad gäller författarskap, språk och epoker; avtalsdoktoranderna har forskat på svensk, rysk, polsk och tysk litteratur. Denna bredd i ämnesval har än mer förstärkts idag tack vare en allt mer omfattande digitalisering av arkiv, textsamlingar, vetenskapliga resurser och andra informationsflöden. Vad som räknas till ämnet litteraturvetenskap har också breddats genom det vidgade textperspektivet, som medfört att ämnet idag delvis omfattar andra medier. I beskrivningen av ämnet i den allmänna studieplanen (ASP) betonas att litteraturvetenskapen i grunden är problemorienterad och att litteraturvetenskapligt ”objekt” består av såväl text som de idéer, tankar och traditioner som genererat, tolkat och historiserat den.

Anknytningen till KKT:s forskarutbildningsområde, liksom även till BEEGS forskarskola, erbjuder en stor humanvetenskaplig bredd och lämpar sig väl för ett ämne som litteraturvetenskap. Den mångvetenskapliga och internationella profil som detta ger forskarutbildningen återspeglas i de obligatoriska kurserna. Totalt omfattar forskarutbildningen 240 högskolepoäng (hp), varav 60 hp kurser och 180 hp

avhandlingsarbete. Av kurspoängen utgörs 37,5 hp av obligatoriska kurser (fördelat på 15 hp områdesgemensamma obligatoriska kurser inom KKT och 22,5 hp ämnesspecifika obligatoriska kurser). För doktorander inom BEEGS tillkommer ytterligare en obligatorisk kurs på engelska om 7,5 hp. Resterande 22,5 hp respektive 15 hp (för BEEGS-doktorander) utgörs av valbara kurser

I en så bred mångvetenskaplig miljö är det dock viktigt att säkra doktorandernas kunskaper i litteraturvetenskap. För att säkra ämnets litteraturvetenskapliga djup anges i ASP:en tre obligatoriska ämnesspecifika kurser:

- 7,5 hp Forskningsfält och metoder inom litteraturvetenskapen
- 7,5 hp Valda problemområden inom litteraturvetenskapen
- 7,5 hp Litteraturhistorisk kurs

För att fördjupa doktorandernas kunskaper i ämnet litteraturvetenskap, i synnerhet dess historiska dimensioner, har ämnet således utöver de teoretiska kurserna en ämnesspecifik obligatorisk kurs i litteraturhistoria. Antalet valbara kurser för doktorander i litteraturvetenskap är således 22,5 hp respektive 15 hp för BEEGS-doktoranderna. Förutom kurserna skapas ett litteraturvetenskapligt djup genom deltagande i ämnets högre seminarium och andra forskningsaktiviteter inom ämnet. Vi redogör i de delar som behandlar måluppfyllelse för hur dessa obligatoriska och valbara kurser, högre seminariet och andra aktiviteter bidrar till att examensmålen nås. I delen som behandlar forskarutbildningsmiljön redogörs för hur miljön på ämnet bidrar till litteraturvetenskapligt djup.

Förutsättningar

Personal

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Relatera till ifylld och bilagd tabell över handledare och lärare.

Bedömningsgrund:

Antalet handledare och lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/konstnärliga, pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Handledarresurser

Ämnet har i dagsläget två projektforskare och sju tillsvidareanställda, samtliga disputerade (se tabell 2). Två av de tillsvidareanställda, bägge docenter, tillträder sina tjänster 1/7 2018. Av övrig tillsvidareanställd personal är två professorer (en kvinna och en man), en docent och två doktorer (samtliga kvinnor). Efter att tidigare varit ett litet ämne med få anställda och tidvis otillräcklig formell kompetens (antalet professorer och docenter), befinner sig ämnet idag i en god position avseende tillgången på möjliga handledare. De nyss avslutade nyrekryteringarna av bland annat en välmeriterad docent samt redan anställd personals ansökningar om befordran till professor respektive docent, garanterar framgent en hög formell kompetens hos ämnets presumtiva handledare. Av de sju tillsvidareanställda kan således alla vara handledare och minst fem vara huvudhandledare. Samtliga tillsvidareanställda ingår därför i Forskarhandledarkollegiet (FHK) (tabell 2). Även de två projektforskarna är möjliga som handledare. Tillgången på handledare inom ämnet kan därför anses vara mycket god.

Den vetenskapliga kompetensen är också bred inom ämnet. På grund av ämnets historia har, förutom specialinriktningen dramatik, genusteori alltid haft en stark ställning. Tysk litteratur är också en av ämnets styrkor. Bägge professorerna har en stor kompetens inom tysk litteratur, både modern och äldre (1700-talet och romantiken). Utöver dessa finns en bred kompetens vad gäller 1800-talslitteratur samt dramatik, såväl äldre som nutida. Trots ämnets litenhet är bredden på forskningsprofilen hos ämnets forskare tämligen omfattande. Forskarhandledarkollegiets möjligheter att erbjuda handledning inom ett vitt spektrum av forskningsämnen är därför stor. Vad gäller breddning av den vetenskapliga kompetensen och möjlighet till handledarbyten, står kollegiet således väl rustat, mångvetenskapligt och kompetensmässigt, dels genom den breda kompetensen inom ämnet, dels genom anknytningen till forskarutbildningsområdet Kritisk kulturteori (KKT) och Baltic and East European Graduate School (BEEGS). Tillsättningen av handledare på Södertörns högskola följer lärosätets lokala föreskrifter och ASP och anges i ”Riktlinjer för forskarhandledares och

doktoranders arbete och ansvar”

Flera av ämnets anställda (samtliga av dem som nu är verksamma som handledare) har genomgått högskolepedagogisk kurs i forskarhandledning. När det gäller erfarenhet av handledning har flera av ämnets forskare också erfarenhet av doktorandhandledning, antingen vid Södertörns högskola med tidigare avtalsdoktorander eller från andra lärosäten. Den ena professorn är nu huvudhandledare för avtalsdoktoranden med Malmö universitet. Den andra professorn är huvudhandledare för ämnets ena doktorand, och handledare för den andre, samt två nu disputerade doktorander och en aktiv vid andra lärosäten (Uppsala universitet respektive Åbo Akademi). Docenten är huvudhandledare för en av ämnets doktorander och handledare för den andra, handledare för avtalsdoktoranden, samt handledare för en doktorand vid annat lärosäte (Stockholms universitet). Samma docent har varit huvudhandledare för en av de nu disputerade avtalsdoktoranderna. En av ämnets doktorer har varit handledare för en nu disputerad person vid Göteborgs universitet.

Forskarhandledarkollegiet (FHK) samlar alla ämnets möjliga handledare och är en instans för kollegial avstämning och diskussion samt för pedagogisk kvalitetsutveckling. Sedan starten av forskarutbildningen 2017 har FHK genomfört ett omfattande pedagogiskt utvecklingsarbete. Inspirerade av andra ämnen inom KKT har FHK i litteraturvetenskap arbetat fram anvisningar och riktlinjer för handledares och doktoranders arbete och ansvar. Här ges också anvisningar för god sed i forskarutbildning där det bl.a. sägs att handledare ska hålla sig informerad om förändringar av nationella och lokala föreskrifter för forskarutbildningen och kontinuerligt utveckla sin handledarkompetens. FHK har också tagit fram riktlinjer för kollegiets arbete samt anvisningar för seminarier och valbara kurser. Arbetet har skett i dialog med styrgruppen för KKT.

FHK utformar förslag till bedömargrupp vid utlysning av doktorandtjänster, genomför löpande avstämningar med handledare om doktorandernas individuella progress och process och bereder i samråd med handledare revidering av ISP inför beslut i KKT:s styrgrupp. FHK bistår också vid genomförande av etappseminarier enligt ämnets riktlinjer, vid nominering av betygsnämnsledamöter och externa opponenter för etappseminarier och disputation. Se vidare den del som behandlar doktorandernas perspektiv.

Uppföljning och granskning av vetenskaplig kvalitet och kompetens inom ämnet

Uppföljning av handledares kompetens sker först och främst genom utvärdering av lärosätets forskning med externa sakkunniga. I forskningsutvärderingen Södertörn Research Evaluation SER2015 som genomfördes på lärosätet 2015 fick sex ämnen som ingår i KKT (filosofi,

genusvetenskap, medie- och kommunikationsvetenskap och konstvetenskap) högsta betyg (excellent). Litteraturvetenskap, som då SER genomfördes befann sig i en fas av pensionsavgångar och nyrekrytering, fick betyg ”hög kvalitet” av externa ämnessakkunniga. KKT som område har, förutom några av landets starkaste företrädare inom sina ämnen, mycket goda handledarresurser, många doktorander (totalt 28 VT 2018) och en väl fungerande infrastruktur.

Högskolan bygger nu kvalitetssäkringssystem i enlighet med UKÄ:s föreskrifter för det nya granskningssystemet. Intern granskning av och återkoppling kring lärarnas vetenskapliga kompetens inom ämnet sker vid ämnets årliga forskardag och vid de löpande högre seminarierna under terminerna, där även lärarna och handledarna presenterar artikel- och textutkast, skisser till forskningsansökningar och forskningsuppslag.

Kompetensutveckling för forskarhandledare

Basen för forskarhandledarnas pedagogiska arbete är de forskarhandledarkurser som lärosätet erbjuder. De handledare som inte redan gått den uppmanas att göra så. Möjlighet till vidareutbildning ges löpande för alla lärosätets forskarhandledare. VT 2018 erbjöds t.ex. kurserna ”Samtalsmetodik” eller ”Vad gör vi när en avhandling går i stå?”. Som ett led i kollegiets kompetensutveckling försöker hela kollegiet åka på den nationella ämneskonferens som hålls vartannat år. Alla handledare har också medarbetarsamtal med avdelningsföreståndare en gång om året där kompetensutvecklingen är en stående punkt. Möjligheterna är med andra ord goda, men en högre grad av systematik kunde vara önskvärd, så att handledarkollegiet med en viss regelbundenhet förväntas eller uppmanas delta i någon kompetensutvecklande aktivitet direkt kopplad till forskarhandledning.

Förutsättningar

Forskarutbildningsmiljö

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Relatera till ifyllda och bilagda tabeller.

Bedömningsgrund:

Forskningen/den konstnärliga forskningen vid lärosätet har en sådan kvalitet och omfattning att utbildning på forskarnivå kan bedrivas på en hög vetenskaplig/konstnärlig nivå och med goda utbildningsmässiga förutsättningar i övrigt. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället både nationellt och internationellt.

Nationella och internationella mångvetenskapliga nätverk och miljöer vid lärosätet som vidgar forskarutbildningen i litteraturvetenskap

Som del i forskarskolan Baltic and East European Graduate School (BEEGS) har doktoranderna under första året sin arbetsplats förlagd till Centre for Baltic and East European Studies (CBEES). Efter första året placeras de på ämnet. CBEES är en mångdisciplinär internationell miljö där arbetspråket är engelska. På CBEES-seminarierna möter doktoranderna seniora forskare, såväl utländska som svenska, vilka är geografiskt inriktade på områdesstudier och vilka har en bakgrund i en rad olika ämnen vid internationella, ofta östeuropeiska, lärosäten. BEEGS huvuduppgift är att bidra till en högkvalitativ mångvetenskaplig forskarutbildningsmiljö samt att tillhandahålla kurser och seminarier på forskarutbildningsnivå.

Det andra, minst lika viktiga sammanhang som bidrar till att vidga doktorandernas forskarutbildningsmiljö är anknytningen till forskarutbildningsområdet Kritisk kulturteori (KKT). KKT är precis som BEEGS en internationell miljö där arbetspråket på kurser och seminarier är engelska. Anknytningen KKT innebär en relation till andra doktorander i en tvärdisciplinär miljö och erbjuder därmed också en större volym i doktorandmiljön. KKT erbjuder också möjliga bihandledare, och seminarier på samma sätt som litteraturvetenskap bidrar till andra ämnen inom området.

Ämnet uppmuntrar också sina doktorander att tillbringa en tid vid ett universitet i utlandet. Genom ämnets Erasmuskontakter ges doktoranderna möjlighet att delta i Erasmus + för doktorander i Europa. För vistelser i USA finns andra stipendier att söka. Bägge ämnets doktorander har tagit initiativ till att planera sådana utlandsvistelser, i Tyskland (Universität Humboldt zu Berlin) respektive USA (University of California Santa Cruz). Den ena doktoranden har läst en internationell kurs inom ramen för sin utbildning på Centre for

Genderstudies på Utrecht University i Holland. Doktoranderna uppmuntras också att delta i såväl nationella som internationella konferenser. Bägge doktoranderna har presenterat papers på konferenser redan under första året. Expensmedel för bland annat konferenser ingår i doktorandtjänsten.

Ämneskollegiets nätverk som vidgar forskarutbildningsmiljön

Högre seminariet är en central plats inom ämnet, där doktoranderna möter kollegiet, ämnets övriga forskare och visstidsanställda lärare. Även externa forskare och KKT-kollegor besöker regelmässigt seminariet. Doktorandernas texter granskas vid så kallade etappseminarier i tre steg, det vill säga avhandlingsplansseminarium, halvtidsseminarium och slutseminarium, där inbjudna forskare med relevant specialistkompetens opponerar på texten under avhandlingsarbetets senare fas.

Kollegiet, inklusive doktorander (se tabell 2, 3 respektive 1), deltar regelbundet i både nationella och internationella konferenser och publicerar sin forskning i nationella respektive internationella tidskrifter eller i antologier utgivna på internationella förlag. Litteraturvetenskapen har även varit värd och arrangör av såväl nationella som internationella konferenser. Evenemang som bör nämnas är den internationella konferensen "Aesthetic Heteronomy: New Perspectives on the Long Eighteenth Century International Research Conference on Eighteenth-Century Aesthetics" som hölls på högskolan 22–23 april, 2016 och som organiserades av en av ämnets professorer, samt den nordiska TFL-dagen den 21 oktober 2016. Symposiet "Rilke and Philosophy", ett interdisciplinärt och internationellt heldagssymposium, anordnades den 29 maj 2018 av samme professor i samarbete med ämnet filosofi vid Södertörns högskola. Professorn har också arrangerat konferenser och paneler vid German Studies Association-konferensen i San Diego i oktober 2016 och vid Svenska Institutet i Rom (april 2017). Två av ämnets andra forskare ingår i det post-humanistiska forskarnätverket Human-Animal Studies. En av dessa forskare (lektorn) har varit redaktör för både vetenskapliga och kulturtidskrifter och skriver regelbundet teaterrecensioner och har mycket kontakter i teatervärlden, som resulterat i såväl inbjudna föreläsare som i ämnesgemensamma föreläsningar som på Strindbergs intima teater 28/5 2018. Den andra (docenten), som tidigare arbetat på genusvetenskap, har skrivit projektansökningar med en professor på genusvetenskap på Stockholms universitet och varit inbjuden att presentera sin forskning på queerseminariet på samma universitet. Hon är också med i nätverket *Feminist Philosophy*.

Nationella litteraturvetenskapliga nätverk som vidgar forskarutbildningsmiljön

Ämnet har två doktorander (samt en avtalsdoktorand) och en fullgod ämnesspecifik forskarutbildningsmiljö kräver större kritisk massa. Då små doktorandmiljöer är en utmaning idag på många institutioner togs för ett antal år sedan initiativ till ett nationellt litteraturvetenskapligt forskarutbildningsnätverk, NRFL. Nätverkets syfte är att varje år ge en litteraturhistorisk kurs för epoken fram till 1850 samt en doktorandworkshop. På den litteraturhistoriska kursen deltar forskare från landets olika lärosäten samt internationella specialister med specialkompetens i den epok som den aktuella kursen behandlar. I workshopen presenterar doktoranderna sin forskning som paper och alla deltagare har i förväg läst varandras texter. Workshopens leds av en eller två seniora forskare som också har läst och kommenterar doktorandernas texter. Både workshopen och den litteraturhistoriska kursen ambulerar mellan olika lärosäten. Södertörns högskola var värd för doktorandworkshopen 2014 och den litteraturhistoriska kursen (med inriktning mot realismen) 2016. Genom den litteraturhistoriska kursen och den årliga doktorandworkshopen ges doktoranderna en vidare förankring i ämneskontakter utanför lärosätet både bland de seniora forskarna och bland doktoranderna. Doktorandworkshopen ges ofta i samband med den nationella forskarkonferensen. Så skedde exempelvis nu senast i samband med konferensen ”Det moderna som parentes” i Linköping 12–14 april 2018. Ämnets två doktorander deltog i workshopen samt presenterade paper på konferensen. Vid ämneskonferensen, som äger rum vartannat år, deltar alltid några av ämnets forskare. Den är med andra ord en återkommande kontaktyta för ämnet på en nationell nivå.

Ämnet bjuder också regelbundet in forskare från andra universitet att presentera sin forskning på högre seminariet, vilket också ger en kontaktyta med forskare från andra lärosäten, inklusive svenskspråkig forskning i Finland. Sådana seminarier följs ofta av postseminarier, där man mer informellt kan utbyta erfarenheter och bygga kontakter med kollegor.

Med sina två egna doktorander och en avtalsdoktorand är ämnets doktorandmiljö, trots de många nationella och internationella kontaktytorna, fortfarande relativt liten. För att säkra den kritiska massan i doktorandmiljön avser ämnet också att arbeta fram valbara kurser som kan ges på både master- och doktorandnivå. Det är en praktik som några andra ämnen inom KKT (filosofi och konstvetenskap) utarbetat och som litteraturvetenskapen ämnar följa. Några delkurser på masternivå kommer att omarbetas i enlighet med forskarutbildningens examensmål och får därmed egna kursplaner. De är då också öppna för externa doktorander.

Med denna ändring skapas fördelar för masterprogrammets deltagare som kan få kvalificerade kollegor och för doktoranderna som kan få ta del av en aktiv kursgemenskap på en valbar kurs, något som ibland kan vara sällsynt på forskarutbildningen där de valbara kurserna inte sällan genomförs individuellt. Doktoranderna ges också löpande information om doktorandkurser vid andra lärosäten.

Samverkan med det omgivande samhället

Södertörns högskola är också ett lärosäte som aktivt driver samverkansfrågorna. Som litteraturvetare bedriver man ofta en verksamhet med det omgivande samhället som kritiker, redaktör eller föreläsare. Samtliga i kollegiet, inklusive doktoranderna, arbetar eller har arbetat inom kulturlivet som recensenter, redaktörer, i författarsällskap och föreläsare. Som framgår av publikationslistorna är ämnets lärare efterfrågade som skribenter även i utomvetenskapliga sammanhang. Se vidare redogörelsen för måluppfyllelse av färdighet och förmåga, och arbetslivets perspektiv. Ämnet som helhet är också ofta involverade i panelsamtal som exempelvis på Strindbergs intima teater 28/5 2018, där ett flertal forskare från ämnet deltar, eller genom ett samarbete med Stockholms stadsbibliotek som inleddes 2017. Bägge sakerna öppnar för doktorandernas deltagande. Kursen ”Att skriva för offentligheten” på masterutbildningen kommer också att finnas tillgänglig för doktoranderna som en valbar kurs.

Säkerställande av att forskarutbildningsmiljön har hög kvalitet – kvalitetsgranskning och återkoppling

Det är fakultetsnämndens uppgift att dels ange riktlinjer och föreskrifter för forskarutbildningen, dels skapa såväl kort- som långsiktiga delmål för arbetet. Fakultetsnämnden följer upp och säkerställer att de individuella studieplanerna revideras och godkänns av styrgruppen minst en gång per år.

Ämnet litteraturvetenskap erhöll examenstillstånd 2016 inom forskarutbildningsområdet KKT efter att ha granskats av två externa sakkunniga och fakultetsnämndens godkännande. I utlåtandet konstaterades att ämnet bedömdes kunna ”erbjuda en forskarutbildning av hög kvalitet inom vetenskapsområdet KKT”.

Eftersom litteraturvetenskap är så nytt som forskarutbildningsämne var vi inte delaktiga i den utvärdering av KKT:s forskarutbildning som genomfördes i januari 2017 (doktoranderna antogs först HT 2017) av alla områdets doktorander.

Södertörns högskolas Fakultetsnämnd har genomfört en högskoleövergripande

doktorandenkät 2009, 2013 och 2017. Fakultetsnämnden kommer fortsättningsvis att genomföra doktorandenkäter vart tredje år.

Hög kvalitet i miljön säkras också genom en väl genomarbetad antagningsprocess med en bedömaregrupp som består av tre ämnesrepresentanter och en representant från forskarskolan BEEGS. Antagningsprocessen är med andra ord väl förankrad i båda dessa forskningsmiljöer. Genomgången vid den första utlysningen av de 25 sökandes meriter gjordes dels utifrån beaktandet av hur väl forskningsplanen anslöt till BEEGS respektive KKT:s forskningsinriktningar, dels utifrån ASP:ens kriterier: ”Den sökandes meriter och kompetens bedöms med avseende på kreativitet och vetenskaplig mognad, förmåga till stringens och problemformulering, självständigt omdöme och kritisk analys, förmåga att hålla givna tidsramar samt kommunikations- och samarbetsförmåga.” Bedömaregruppen skrev ett 12-sidigt utlåtande om de sökande där en tätgrupp på fyra personer identifierades, varefter intervjuer genomfördes med tätgruppen. Resultatet av den sammanlagda bedömningen av projektförslag, meriter och intervjuer ledde till att de nu antagna två doktoranderna sattes i första rummet.

Utformning, genomförande, resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att doktoranden, när examen utfärdas, kan visa bred kunskap och förståelse både inom forskarutbildningsämnet och för vetenskaplig metodik/konstnärliga forskningsmetoder inom forskarutbildningsämnet.

I litteraturvetenskapens ASP framhålls att ämnet bygger på bred litterär och litteraturhistorisk kompetens i kombination med kritiskt tänkande. Detta innebär att litteraturvetenskaplig forskning i grunden är problemorienterad. Ämnets humanvetenskapliga förankring samt litteraturens samspel med teori är utgångspunkter för ämnets forskning.

Kurser som vidgar doktorandens kompetens och som ger bred kunskap och förståelse genomförs med fördel tidigt i utbildningen. De tre obligatoriska ämnesspecifika kurserna säkerställer doktorandens kunskap i litteraturvetenskapliga teorier, forskningsfält samt litteraturhistoriskt djup. De möjliggör att doktoranden kan ”visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av det litteraturvetenskapliga forskarutbildningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskarutbildningsområdet”, som ASP:en föreskriver. Förutom de obligatoriska kurserna erbjuder ämnet två valbara individuella läskurser som skapar goda möjligheter till anpassning till doktorandens speciella behov. Denna orientering återspeglas också i forskarutbildningens obligatoriska introduktionskurser som ges av BEEGS och KKT och som ska genomföras tidigt i utbildningen för att kunna ge breda utgångspunkter.

Bred kunskap och förståelse inom ämnet erövrar under hela utbildningen också genom att doktoranden granskar andra forskares bidrag vid ämnets forskningsseminarier, högre seminarier i samverkan med andra ämnen och lärosäten, litteraturvetenskapliga konferenser och nationella och internationella ämnessammankomster (se tidigare nämnda exempel på nationella workshops och kurser inom nätverket NFRL). Vid dessa tillfällen ställs doktoranden inför, och måste förhålla sig kritiskt och reflekterat till nya bidrag till den litteraturvetenskapliga forskningsfronten inom ämnesområden som ligger utanför doktorandens eget projekt. I ASP anges att doktoranden ska vara aktiv i forskarutbildningsområdets seminarier och närvaro vid ämnets egna seminarier noteras. Vid doktorandernas återkommande samtal med studierektor (se delen personal) följs denna

aktivitet löpande upp.

Kursexempel bred kunskap och förståelse

Forskarutbildningsområdet Kritisk kulturteori (KKT) obligatoriska kurs "Introduction to Critical and Cultural Theory" (7,5 hp) ges under första terminens studier och syftar till att ge doktoranden en bred tvärvetenskaplig orientering och en möjlighet att tillvarata sådana perspektiv i en ämnesspecifik fråga. Lärandemålen är bland annat att ge doktoranden möjlighet att urskilja och förstå huvuddragen i centrala kritiska kulturteorier och att sätta in dessa i ett större vetenskapligt sammanhang, liksom att använda denna breda förståelse inom sitt eget ämnesområde. Kursen examineras både muntligt och skriftligt och innefattar två moment: dels aktivt deltagande vid textseminarierna, där deltagarna förbereder diskussionsfrågor utifrån egen textläsning, dels ett självständigt skrivet paper, endera kring något centralt begrepp eller teori inom området kritisk kulturteori eller kopplat till doktorandens eget arbete. Seminarierna på kursen leds av forskare från KKT:s discipliner och är en god övning för fortsatta mångvetenskapliga möten. Doktoranderna vidareutvecklar denna breda förståelse under utbildningen genom att delta i KKT:s årliga forskardag och andra KKT-seminarier/aktiviteter.

Kunskap och förståelse vad gäller vetenskaplig metodik bredd och djup

Den andra obligatoriska kursen inom KKT är en humanistiskt orienterad vetenskapsteorikurs "Truth, Construction and Subjectivity" (7,5 hp) som organiseras av filosofiämnet men där många av KKT:s forskare, däribland litteraturvetare, deltar som undervisande lärare. Den kursen erbjuder bredd vad gäller vetenskaplig metodik. Kursens syfte är inte primärt att introducera vetenskapliga metoder utan att "provide an advanced introduction to how scholarly practices have been theoretically and critically understood and discussed up to the present day".

För att nå djup inom litteraturvetenskaplig metodik erbjuds den obligatoriska kursen "Forskningsfält och metoder inom litteraturvetenskapen" (7,5 hp). Den syftar till att ge doktoranden en djup förståelse av olika teoretiska fält och metoder inom litteraturvetenskap och deras användning inom litteraturvetenskaplig forskningspraktik, inklusive det egna avhandlingsämnet, samt förmåga att kritiskt bedöma deras relation till allmän vetenskaplig metodik. Kursen examineras både muntligt genom aktivt deltagande vid seminarierna, där kurslitteraturen behandlas, och skriftligt genom en presentation av sina metodologiska redskap. Doktoranden utvecklar också sin metodologiska kompetens genom att kommentera

kollegornas arbete i deras utkast- och etappseminarier, handledares och lärares textutkast eller forskningsansökningar, etc. Aktivt deltagande i sådana seminarier är en obligatorisk del av forskarutbildningen.

Utformning, genomförande, resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att doktoranden, när examen utfärdas, kan visa förmåga att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade (konstnärliga) uppgifter inom givna tidsramar samt såväl i nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet kan presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt. Doktoranden ska också visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Att arbeta med forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar

Förmågan att planera och bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar börjar doktoranden träna redan i de obligatoriska kurserna i början av sin utbildning. Under sin första termin deltar doktoranderna i forskarutbildningsområdet Kritisk kulturteori (KKT) obligatoriska kurs ”Truth, Construction and Subjectivity” (7,5 hp), som leds av en professor i filosofi. I kursen ges doktoranden färdigheter i enlighet med lärandemålen som bland annat omfattar förmågan att läsa, diskutera och förstå avancerade vetenskapsteoretiska frågeställningar och texter samt tillämpa dessa inom det egna forskarutbildningsområdet. Kursen examineras genom två skriftliga inlämningsuppgifter och en muntlig presentation i grupp. Litteraturvetenskapens två doktorander fick hösten 2017 fördjupa sig i kvalificerade originaltexter inom filosofisk kultur- och vetenskapsteori, från Nietzsche till dagens diskussion om nymaterialism. Kursen är ett bra exempel på hur forskarutbildningens avancerade kurser tränar färdigheter både att planera och hålla tidsramar, genom en flerdelad examination, och att bedriva kvalificerat vetenskapligt arbete. Litteraturvetenskapens doktorander ska under HT 2018 genomföra ämnets egen obligatoriska kurs ”Forskningsfält och metoder inom litteraturvetenskapen” (7,5 hp), i vilken tränas i förmågan att kritiskt reflektera, såväl muntligt som skriftligt, över interaktion mellan teori, tolkning och empiri i det egna forskningsprojektet.

I obligatoriska kurser av detta slag tränas alltså doktoranderna i förmågan att jämföra, kritiskt värdera och självständigt ta ställning i komplexa frågor samt att inom givna tidsramar lösa kvalificerade uppgifter i både ett mångvetenskapligt och ett ämnesspecifikt sammanhang. De ger konkreta övningar i hur vetenskapliga frågeställningar byggs upp.

Förmågan att hålla givna tidsramar fördjupas också i själva avhandlingsarbetet och stäms hela

tiden av i handledningen. I början av utbildningen gör doktorand och huvudhandledare en tidplan för det forskningsprojekt som ska ligga till grund för avhandlingen. I handledningen och genom de så kallade etappseminarierna samt genom regelbunden rapportering varje termin, ofta i form av utkast vid högre seminariet, tränas doktorandens förmåga att hålla deadlines och att arbeta efter den upprättade planen. Viktigt för denna förmåga är också doktorandens deltagande i revideringen av sin ISP. Arbetet med att lära sig planera och att hålla tidsramar pågår alltså under hela utbildningen och följs regelbundet upp i handledning och genom avstämningen av ISP.

Val av adekvata metoder

Kunskaper till grund för valet av adekvata metoder ges i den ovan nämnda obligatoriska metodkursen, och förmågan utvecklas också till en förtrogenhetskunskap via arbetet med den egna avhandlingen. Under doktorandernas första år är detta arbete i fokus, och presentationerna av avhandlingsplanerna (planseminarier, se vidare redogörelsen i delen om forskarutbildningsmiljön) redovisar resultaten från arbetet med denna process och ger kollegiet och handledarna möjlighet att bedöma det.

Att kommunicera med vetenskapssamhället och det omgivande samhället

Förmågan att kommunicera med vetenskapssamhället tränas under hela utbildningen genom att doktoranden löpande, muntligt och skriftligt, presenterar underlag vid examination av kurser och med regelbundna intervaller deltar i och levererar underlag för handledning och seminarier, ämnets forskardagar, samt presenterar avhandlingen vid externa konferenser eller workshops.

Ämnets två doktorander har varit verksamma knappt ett år men har båda interagerat med avnämaren för vetenskapssamhället genom att de i konkurrens fått sin paper utvalda att presenteras på den nationella litteraturvetenskapliga forskningskonferensen. Den ena doktoranden har också genomfört viss undervisning vid Konstfack. Detta visar, som också framgår i andra delar av självvärderingen, att doktorandernas aktiviteter återspeglar hur ämnet utgör en livaktig forskningsmiljö som aktivt deltar i att sprida sin forskning i relevanta vetenskapliga sammanhang.

Kommunikation med det omgivande samhället sker först och främst genom att doktoranden offentliggör sin forskning i utomvetenskapliga sammanhang, såsom dagstidningar, kulturtidskrifter och genom offentliga framträdanden. I slutfasen av utbildningen genomför doktoranden en populärvetenskaplig forskningspresentation av

avhandlingsprojektet, muntligt vid spikningsceremonin och skriftligt i form av en presentation av den färdiga avhandlingen i en artikel på högskolans hemsida vid disputation. Ämnets två doktorander har sedan tidigare visat prov på sin förmåga att kommunicera med allmänheten, och i deras respektive ISP:er finns planer för populärvetenskapliga publikationer inskrivna. Det kan emellertid finnas orsak att ytterligare framhålla mer varierad kommunikation med det omgivande samhället i ISP:erna.

Pedagogiskt utvecklingsarbete av lärandeaktiviteter som rör forskningskommunikation och samverkan

Doktoranderna förväntas genomgå högskolans ”Baskurs i högskolepedagogik” (7,5 hp), vilken ger deltagarna pedagogiska ”handlings- och reflektionsverktyg”. För deltagande i denna kurs planeras i samband med att doktorandens ISP fastställs och kursen bör genomföras relativt tidigt i utbildningen, helst inom de första två åren. Under utbildningens senare halva tränas förmågan att stödja andras lärande genom egen undervisning i form av institutionstjänstgöring. Också denna planeras i samråd med handledare och avdelningsföreståndare, som ansvarar för ämnets bemanning, och utgör över utbildningstiden maximalt 20 % av anställningen. Undervisningen på ämnets kurser sker antingen på enskilda moment inom en delkurs eller på en hel delkurs. I det förra fallet understöds doktoranden i sin träning av kursens övriga undervisande lärare och i det senare av ämnessamordnaren. Ämnets kursstruktur gör det möjligt för doktoranden själv att, inom vissa givna ramar och i samråd med ämnessamordnaren, utveckla kursens innehåll. Samarbeten med andra ämnen på både kurs- och programnivå, exempelvis med estetik och engelska, vidgar doktorandens erfarenheter ytterligare. Doktoranderna är välkomna att delta i workshops som arrangeras av ämnet, ofta i samarbete med andra ämnen, som diskuteras frågor som berör pedagogik, examination och kvalitetssäkring av utbildningen.

Ämnets forskare, tillika handledare, har alla stor erfarenhet av samverkan med det omgivande samhället. De skriver återkommande dagskritik, samarbetar med teatrar och är verksamma i litterära sällskap. Samarbeten med offentliga bibliotek är också vanliga. På den här punkten bistår ämnets forskare doktoranderna med erfarenheter och kontakter.

Under den tid det fanns avtalsdoktorander verksamma vid ämnet hade doktoranderna alltid möjlighet att undervisa. Avtalsdoktoranderna arbetade också med att ta hand om konferenser och uppmuntrades att delta i de aktiviteter som forskarna på litteraturvetenskap genomför i det omgivande samhället, som exempelvis föredragserien på Stockholms stadsbibliotek. Ämnets två nuvarande doktorander har redan sedan tidigare erfarenheter av

olika samhällstillvända projekt inom konst- och teatervärlden. Dessa erfarenheter framhålls under antagningsprocessen, och doktoranderna uppmuntras att utveckla dessa vidare.

Möjligheterna för doktoranderna att skaffa sig erfarenhet av kommunikation med samhället är således många och varierande. Däremot bör dessa, i den mån det är möjligt, framhållas och förtydligas i doktorandernas ISP:er.

Utformning, genomförande, resultat

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att doktoranden, när examen utfärdas, kan visa intellektuell självständighet, (konstnärlig integritet), och vetenskaplig redlighet/forskningsmässig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar. Doktoranden ska också ha nått fördjupad insikt om vetenskapens/konstens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Intellektuell självständighet

Doktorandens skolning mot intellektuell självständighet vilar i utbildningen på olika typer av lärandeaktiviteter: valbara kurser, utarbetandet av och genomförandet av en vetenskaplig undersökning samt presentationer av densamma för relevanta delar av forskarsamhället och det omgivande samhället. I ASP framhålls särskilt att avhandlingen ska baseras på ett självständigt forskningsarbete.

I de riktlinjer för handledares och doktoranders arbete och ansvar som kollegiet har arbetat fram under 2018 (se delen om personal) tydliggörs att det är doktorandens uppgift att ta ansvar för sitt åtagande. Där sägs bland annat att doktoranden ska aktivt söka råd från sina handledare och andra i forskarhandledarkollegiet under sin studiegång, att doktoranden bär ansvaret för sitt arbete och ska, med stöd av handledare, verka för att arbetet fortskrider, till exempel att överenskomna deadlines hålls och planerade aktiviteter genomförs. I riktlinjerna, liksom i ämnets ASP, sägs också att det åligger doktoranden att söka stöd när problem uppstår, så att arbetet inte i onödan förhindras eller försenas.

Utvecklingen mot självständighet startar genom att doktoranden under handledning börjar utarbeta sitt forskningsprojekt som ska leda till avhandlingen. Doktoranden förväntas efter ca ett halvår kunna presentera en avhandlingsplan vid det första etappseminariet, det så kallade planseminariet. Här ska doktoranden visa en vetenskapligt motiverad ämnesavgränsning, en tydlig problemformulering och en välavvägd disposition som säkerställer att doktoranden kan lämna ett självständigt bidrag till kunskapsutvecklingen inom ämnet. Genom de fortsatta etappmålen (halvtidsseminarium, slutseminarium, disputation), ges doktoranden en överskådlig bild av vidare steg i den progressiva utvecklingen till en självständig forskare.

Det valbara kursutbudet är en viktig del i en utbildning som är individuell, då studiegången ska, via ISP, läggas upp efter den enskildes förutsättningar och inriktning.

Meriter och kompetens tas i beaktande redan vid antagningen.

Doktoranden bereds också tillfälle att träna sin självständighet genom de obligatoriska kurserna. I kursbeskrivningen för forskarskolan BEEGS obligatoriska kurs ”Contemporary Research into the Baltic Sea Region and Eastern Europe” (7,5 hp) uppmanas doktoranden i examinationen att presentera ”a clear conceptual statement of the framework of your project, explaining exactly what it is you are trying to do, and why. Explain how this is an ’original contribution to knowledge’”. Doktoranden ska också presentera ”some discussion of the current literature around your topic, showing how your project fits in and describing what is new and innovative in your approach”.

Ämnets egen obligatoriska kurs ”Valda problemområden inom litteraturvetenskapen” stärker också förmågan till intellektuell självständighet och intellektuell redlighet. I kursplanen anges självständigheten, det vill säga ”att självständigt analysera och kritiskt värdera skönlitterära och/eller litteraturteoretiska verk inom problemområdet”, som ett viktigt lärandemål.

Vetenskaplig redlighet och forskningsetiska bedömningar

De riktlinjer som ges vid Södertörns högskola och allmänna anvisningar (samlade på hemsidan codex.vr.se) såsom Vetenskapsrådets publikation *God forskningssed* (2011) och *Vetenskapsrådets jävspolicy* (2014) bildar utgångspunkten för forskarhandledarkollegiets arbete med vetenskaplig redlighet och forskningsetiska bedömningar. I ämnets egna riktlinjer framhålls att det är handledarens uppgift att kontinuerligt bedöma etikprövningsbehov. Dessa dokument introduceras doktoranden till under studierna och de är vägledande för handledarnas bedömningar.

En första bedömning av doktorandens förståelse av vetenskaplig redlighet och förmåga att göra forskningsetiska bedömningar sker redan i samband med antagningsprocessen. De antas på grundval av tidigare arbeten och meriter och bedömargruppen granskar deras inlämnade uppsatser. Den obligatoriska kursen ”Truth, Construction and Subjectivity” (7,5 hp), som läses under utbildningens första termin, tränar doktoranden i vetenskapsteoretiska färdigheter, vilka ger en nödvändig bas för självkritisk reflexion över redlighet och etik. Träningen fortsätter i de ämnesspecifika obligatoriska kurser, där doktorandens förmåga till självständighet och kritisk reflektion över det egna arbetet tränas. Doktorandens inlämnade textunderlag förväntas följa god vetenskaplig sed och ska innehålla sedvanlig formalia vad gäller hänvisningar i noter till litteratur och källor. Vetenskaplig redlighet granskas och kommenteras sedan löpande av handledare och forskarhandledarkollegiet när doktoranden

lägger fram text vid ämnets utkast- och etappseminarier. Vid etappseminarier för halvtids- och slutseminarium anger riktlinjerna att en särskilt utsedd extern läsare ska granska manuset, och vid en sådan genomgång kontrolleras citat och referenser. När det gäller frågan om forskningsetik anges i ASP att doktorandens tänkta forskningsplan ska beaktas utifrån forskningsetiska aspekter vid antagningen.

Mot bakgrund av debatterna efter exempelvis Macchiarini-skandalen, kan det finnas anledning att se över formuleringarna om vetenskaplig redlighet och forskningsetik i ämnets ASP samt införa fler obligatoriska moment för att utbilda doktoranden i dessa frågor.

Medvetenhet om vetenskapens möjligheter och begränsningar

En fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, når doktoranden genom att denna under utbildningen själv börja kommunicera sin forskning till studenter, kollegor i vetenskapssamhället och till en intresserad allmänhet. Lärandeaktiviteter som är viktiga är kurser i vetenskapsteori, kritisk kulturteori och pedagogik, vilka tränar doktoranden i att reflektera över sin egen plats som forskare i det omgivande samhället. Tillsammans med institutionstjänstgöringen ökar dessa kurser doktorandens medvetenhet om den betydelse intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet har för det större samhället. Undervisning i ämnets kurser ställer i sin tur krav på den undervisande doktoranden att reflektera över och implementera forskningsresultat till en pedagogiskt hållbar situation. Ämnesmiljöns djupa förankring i kritiska teorier som genus- och queerteori och postkolonial teori ger doktoranden möjlighet att tillsammans med ämneskollegiet diskutera och reflektera över forskningens och forskarens roll i ett större samhälleligt och historiskt sammanhang.

Utformning, genomförande, resultat

Jämställdhet

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund:

Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Jämställdhetsintegrering vid högskolan och i ämnet

Under ett års tid har högskolans jämställdhetsintegrering diskuterats i olika forum på Södertörns högskola. Dessutom har en arbetsgrupp haft till uppgift att både inventera problem och att ta fram en plan. Planen innehåller 20 aktiviteter med huvudansvariga på olika organisatoriska nivåer. Arbetsgruppen har bland annat pekat på en snedfördelning mellan män och kvinnor när det gäller rekrytering av professorer, men att en större balans präglar befordrade professorer.

Utbildningen i litteraturvetenskap har ett integrerat genusperspektiv på alla nivåer. Det avspeglas också i doktorandernas teoretiska inriktningar mot feministisk nymaterialism respektive queerteori. Det betyder att doktoranderna i sina avhandlingar reflekterar över frågor om jämställdhet också på en teoretisk och vetenskaplig nivå. Också handledarkollektivet är präglat av teoretisk och vetenskaplig kompetens på dessa områden, med lång erfarenhet inom genus- och queerteori. Denna kompetens kommer att öka ytterligare när de nyrekryterade lektoreerna tillträder sina tjänster vid halvårsskiftet 2018.

Doktorandgruppens sammansättning

Vid antagningen av doktoranderna liksom vid handledartillsättningen beaktas jämställdhetsfrågan. Det är önskvärt att könsfördelningen i doktorandkollektivet är jämn. Det motsvarar dessutom situationen på de högre nivåerna i grundutbildningen. Den stora kvinnliga dominansen på A- och B-nivå utjämnas på C- och magisternivå, och i dagsläget är fördelningen mellan män och kvinnor på magisternivå helt jämn. Kollegiet domineras numerärt av kvinnor, med endast en manlig tillsvidareanställd forskare. Också av denna anledning har det varit önskvärt att kunna anställa både en man och en kvinna vid antagningen. Kvalitetsmässigt föll det sig dock ganska enkelt att välja ut just de två doktorander som nu är anställda.

Ämnet har idag två doktorander, en kvinna och en man (samt avtalsdoktoranden som är en man). Ämnesmässigt och kompetensmässigt inom kollegiet föll det sig också så att den manlige professorn är huvudhandledare till den kvinnliga doktoranden och den kvinnliga docenten är huvudhandledare till den manliga doktoranden. För att öka jämställdheten har den kvinnliga doktoranden också en kvinnlig bihandledare och den manlige doktoranden en manlig bihandledare. Det vill säga att bägge doktoranderna har handledare av bägge könen.

Utformning, genomförande, resultat

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrunder:

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Lärosätet verkar för att doktoranden genomför utbildningen inom planerad studietid.

Säkerställande av kvalitet på avhandlingarna - handledning, doktorandstege, ny ISP-mall,

Inom ramen för de utbildningsutvärderingar högskolans Fakultetsnämnd genomför under perioden 2017-2022 kommer, enligt fastställd tidsplan, alla forskarutbildningsämnen att utvärderas med start vårterminen 2020.

I ASP anges att det är huvudhandledaren som är ansvarig för rådgivning avseende avhandlingsarbetets inriktning, omfattning och genomförande. Huvudhandledaren ska också säkerställa att avgränsningen av avhandlingsämnet sker på sådant sätt att studierna kan slutföras inom normalstudietiden. En förutsättning för det är också, som anges i ASP, att doktoranden påbörjar sitt vetenskapliga arbete redan under första årets studier och således bedriver forskningsarbete parallellt med kursbundna studier. Detta arbete ska också rapporteras en gång per termin för forskarhandledarkollegiet samt vid etapp- eller utkastseminarier. I ASP anges också att doktoranden aktivt ska medverka i forskarutbildningsmiljöns seminarieverksamhet. I ISP dokumenteras doktorandens aktiviteter.

Inom forskarhandledarkollegiet (FHK) har under 2018 ett aktivt arbete med att ta fram riktlinjer för forskarhandledares och doktoranders arbete och ansvar vid forskarutbildningen i litteraturvetenskap bedrivits. Dessa avser att komplettera föreskrifter för handledning lokalt och i ASP och syftar till att tydliggöra båda parter ömsesidiga ansvar. Vi ser det som centralt för frågan om jämställdhet och likabehandling att det finns en tydlig transparens kring relationen mellan doktorander och handledare och deras uppdrag.

Då ämnets första doktorander fortfarande befinner sig i sitt första utbildningsår finns ännu inte några färdiga doktorsavhandlingar. Det finns ju däremot för de tidigare avtalsdoktorandernas avhandlingar (se tabell 1b), varav två, som tidigare nämnts, erhölet priser. Inom KKT tillämpas en trestegsmodell (plan-, halvtids- och slutseminarium) som

anger hur kvaliteten säkerställs och hur den progressiva måluppfyllelsen i utbildningsgången dokumenteras med hjälp av ISP. Den nya ISP-mallen som togs i bruk 2017, kopplar på ett mer strukturerat och transparent sätt studieprestationerna till examensmålen.

Avhandlingsarbetets progression redogörs för i ämnets "Riktlinjer för seminarier och valbara kurser inom litteraturvetenskaplig forskarutbildning vid Södertörns högskola". Riktlinjerna beskriver rutinerna för hur formativa och summativa bedömningar av måluppfyllelse vid olika tidpunkter i utbildningen ska genomföras, bedömas och registreras. I riktlinjerna står bland annat: "Utöver de tre seminarierna förutsätts varje doktorand vid varje termin muntligt eller skriftligt lägga fram rapporter från det pågående forskningsarbetet för forskarhandledarkollegiet samt regelbundet ventilera utkast till avhandlingsavsnitt." Dessa riktlinjer följer de anvisningar för etappseminarier som beslutats av KKT. Enligt riktlinjerna bör de avhandlingar som går till disputation vid KKT före disputation ventileras i tre etapper: avhandlingsplansseminarium, halvtidsseminarium och slutseminarium. De tre seminarierna syftar till att genom formativ bedömning utgöra stöd för återkopplingen till doktoranden om utvecklingen i avhandlingsarbetet, men också, som summativa avstämningar, fungera styrande för bedömningen av hur stor del av utbildningen som genomförts. Vid halvtidsseminariet och slutseminariet granskas texten av extern opponent.

Planering av samtliga seminarier sker i samråd mellan doktorand och handledare. Huvudhandledare bokför tillsammans med doktorand löpande planerade och/eller genomförda seminarier i doktorandens ISP. Riktlinjerna anger också att huvudhandledare i god tid ska samråda med studierektor och FHK vid eventuella komplikationer med eller behov av avvikelser i förhållande till seminariernas genomförande. Direkt efter slutseminariet sammanträder en av ämnesrådet särskilt utsedd bedömargrupp, med uppgift att göra en samlad bedömning av vad som återstår för att uppnå acceptabel kvalitet inför disputation. Vid mötet upprättas också en tidsplan över den sista fasen. I mötet deltar doktoranden. Innan tidpunkt för disputation och tryckprocessen slutgiltigt fastställs bedömer huvudhandledare i samråd med övriga handledare om arbetet har följt bedömargruppens anvisningar och om manuset kan färdigställas för disputation. Om så inte är fallet ska huvudhandledare ta kontakt med studierektor och i samråd med forskarhandledarkollegiet (FHK) avgöra vilka åtgärder som måste vidtas för att manuset ska kunna föras vidare till disputation, till exempel genom en ny granskning av en extern sakkunnig eller genom att anvisningar för revideringar ges. En ny tidplan ska också upprättas.

Utöver de tre etappseminarierna förutsätts varje doktorand, enligt anvisningar i ASP, varje termin lägga fram rapporter vid det högre seminariet eller annat liknande kvalificerat

vetenskapligt sammanhang (konferenser, forskardagar, workshops etc.) utkast från det pågående forskningsarbetet. Formen för genomförande kan, liksom textunderlagets karaktär, variera, men innehållet ska återspegla den aktuella utvecklingen inom avhandlingsprojektet. Utkastseminarium ska också de bokföras av handledare och doktorand i doktorandens ISP.

Doktorandperspektiv

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrunder:

Doktoranden ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Utbildningen säkerställer en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö för doktoranden.

Tillsättning och byte av handledare

Tillsättningen av handledare på Södertörns högskola följer lärosätets lokala föreskrifter och ASP och behandlas i ”Riktlinjer för forskarhandledares och doktoranders arbete och ansvar”. Den sker i samråd med doktoranden utifrån en bedömning av handledningsbehov, avhandlingsprojektets ämnesinriktning samt lärarnas ämneskompetens. Doktorander erbjuds handledning upp till 480 klocktimmar totalt under studietiden och fördelningen av handledartimmarna redovisas i varje ISP. Inom området samarbetar ämnena och det är möjligt, om doktoranden så skulle vilja, att få en biträdande handledare från något av de andra KKT-ämnena. Om inte kompetens finns där kan doktoranden erbjudas en handledare från ett annat lärosäte.

Litteraturvetenskapen har formulerat ”Riktlinjer för forskarhandledares och doktoranders arbete och ansvar”. Samtliga ämnen inom KKT har sådana riktlinjer, snarlika om än inte identiska. De har alla antagits av respektive ämnesråd och delgivits KKT:s styrelse. Eftersom KKT är mångvetenskapligt och handledare kommer från olika ämnestraditioner, i kombination med en ökad medvetenhet om doktorandernas beroendeställning gentemot handledaren, fanns ett behov att inom KKT systematisera hur ansvarsfördelningen mellan handledare och doktorand bör organiseras. Det är bakgrunden till ”Riktlinjer för forskarhandledares och doktoranders arbete och ansvar”. Det finns således tydliga riktlinjer utifrån Högskoleförordningens bestämmelser för byte och tillsättning av ny handledare i lärosätets lokala föreskrifter, ASP och ämnets interna riktlinjer för forskarhandledares och doktoranders arbete och ansvar. I ämnets riktlinjer anges bland annat att varje doktorand ska ha två handledare samt att ”*Doktorand som begär det skall få byta handledare. Begäran om byte av handledare skall ställas till prefekt av doktorand*” liksom att ”*Handledare utses efter samråd med doktoranden*”.

I ASP och riktlinjerna sägs också att doktorander skall ta kontakt om problem uppstår: ”*Doktoranden ska ta kontakt med sina handledare, studierektor eller närmaste chef vid*

eventuella problem.” Likaså anges att *”Om problem uppstår i kontakten mellan handledare och doktorand ska studierektorn för forskarutbildningen, eller om denna är jävig, avdelningsföreståndaren eller kollega i forskarhandledarkollegiet som parterna har förtroende för, kunna fungera som neutral part i samtal och ansvara för att båda parterna blir hörda och att åtgärder vidtas för att lösa problemen.”* Doktorandernas beroendeställning gör att KKT har velat försäkra sig om att de har regelbundna kontakter med ansvariga. Doktoranderna har därför löpande samtal om sin studiesituation och utbildning med studierektor ungefär varannan månad och genomför årliga medarbetarsamtal med sin närmaste chef (se den tidigare delen om forskarutbildningens organisation samt om doktorandernas perspektiv nedan). I riktlinjerna anges också att handledare och doktorander tillsammans ska reflektera över relationen, roller och förväntningar.

Doktorandrepresentation i beslutande organ och doktorandernas inflytande över utbildningen

Doktorander är representerade i de beslutande organ som anges i Institutionen för kultur och lärandes delegationsordning (IKL dnr 1779/1.1.2/2015), det vill säga i det litteraturvetenskapliga ämnesrådet, institutionsnämnden och i KKT:s styrgrupp, samt därutöver i fakultetsnämnden, där en doktorandrepresentant är ordinarie ledamot. Denna är även ledamot i fakultetsnämndens utskott för forskarutbildningsfrågor. Doktorander är tillika representerade i högskolestyrelsen, och vid lärosätet finns också ett doktorandråd knutet till studentkåren.

Doktoranderna är inte formellt representerade i forskarhandledarkollegiet (FHK). Samarbetet med doktoranderna är dock inskrivet i de ämnesinterna riktlinjerna för FHK. Där anges att kollegiet tillsammans med doktoranderna ska planera arbetet inom forskarutbildningen. Det innebär att studierektor, kollegiet och doktoranderna samarbetar kring planering av högre seminarier, kurser och andra aktiviteter inom forskarutbildningen (för ett exempel se redogörelsen för gemensamma aktiviteter SH, och övriga landet i delen om forskarutbildningsmiljön). Doktoranderna är också delaktiga i kvalitetsutveckling av handledning och annan undervisningsverksamhet inom forskarutbildningen inom ämnet, liksom kvalitetsutveckling av den gemensamma forskarutbildningsmiljön. Detta sker exempelvis i samband med ämnets årliga forskardag, vid KKT:s och fakultetens kvalitetsutvecklande evenemang samt särskilda workshopar.

Doktorandsamtal, utvärdering och uppföljning

Studierektor följer regelbundet upp de litteraturvetenskapliga doktorandernas situation och genomför löpande avstämningar i form av samtal ungefär varannan månad under läsåret. Som ett resultat av sådana samtal inom konstvetenskapens kollegium 2016 framkom att det fanns behov av en utvärdering av den första terminens studier. Som en följd av detta satte konstvetenskapens studierektor samman en utvärderingsblankett för hela kohorten antagna till forskarutbildningsområdet Kritisk kulturteori (KKT) och forskarskolan Baltic and East European Graduate School (BEEGS) ht 2015. Litteraturämnet avser att använda samma utvärderingsmall för att utvärdera doktorandernas första år läsåret 17/18.

Utvärderingen som gjordes 2016 var viktig, då den tydligt visade att samarbetet mellan tre miljöer (ämne, KKT och BEEGS) är en komplicerad relation med flera komponenter och att ämnena i framtiden bättre måste planera för doktoranders studiesituation. Om de många kontaktytorna inom lärosätet ger doktoranderna en fördel med beaktande av mångvetenskaplighet och en internationell miljö, så kräver de också, visade det sig, ett fastare grepp över rutiner för uppföljning och återkoppling mellan lärosätets olika enheter inom forskarutbildningen. Som ett led i det arbetet har litteraturämnet också arbetat fram riktlinjer för både forskarhandledarkollegiet (FHK) och handledare och doktoranders ansvar samt regler för seminarier. Forskarutbildningsområdet KKT genomförde som en följd av detta en ny utvärdering av verksamheten 2016, denna gång för alla områdets aktiva doktorander. Utvärderingen gjordes under januari och februari 2017.

Högskolans doktorandenkät den senaste från 2017, och medarbetarenkäter, i vilka också doktorander ingått, har visat på en hög stressnivå hos många doktorander. Genom ett konsekvent arbete med doktorandernas ISP:er, implementering av riktlinjer för ansvarsfördelning mellan doktoranden, handledaren och FHK samt regelbunden – årlig eller, vid behov, oftare – uppföljning av doktorandernas mående i förhållande till de krav som ställs på dem ska förhoppningsvis kunna minska nivån av stress och andra psykosociala problem kopplade till arbetsmiljön.

Arbetsliv och samverkan

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund:

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar doktorandens beredskap att möta förändringar i arbetslivet, både inom och utanför akademien.

I ämnets riktlinjer för handledare och doktoranders ansvar och arbete anges att handledningen ska verka vägledande i övergången till en karriär efter examen. Karriärvägarna för disputerade litteraturvetare återfinns inom två huvudområden, dels inom forskning och utbildning inom akademien, dels i det arbetsfält som kultursektorn utgör, till exempel inom tidningsverksamhet som recensent, som redaktör av en tidskrift eller på ett bokförlag, inom teatervärlden som dramaturg eller på annat sätt som delaktig i teatern. Till det senare området kan också myndigheter inom stat, landsting och kommun räknas.

Akademiska karriärvägar

Vad gäller den akademiska karriären erbjuds doktoranden att gå högskolepedagogisk kurs och göra institutionstjänstgöring upp till 20 %, vilket ger en god grund för framtida läraruppdrag. Det humanistiska forskningsfältet är under förändring, och genom att vara en del av den mångvetenskapligt integrerade humaniora som Södertörns högskola rymmer, utvecklar doktoranden förståelse för hur forskningsarbete kan gå till i helt nya och ovana ämneskonstellationer och samarbeten. Vid forskarskolan Baltic and East European Graduate School (BEEGS) hålls årligen kompetenshöjande konferenser i samarbete med internationella nätverk. BEEGS International Conference i Balingsholm 8–9 juni 2016 tematiserade frågor som till exempel ”Organizing a workshop”, ”What happens after the defense?”, ”Time-management as a graduate student”, ”Exploring post-doc possibilities” och ”Alternatives to a post-doc”. Motsvarande konferens 2015 omfattade en publicerings-workshop och ett seminarium om hur man kommunicerar sin forskning i media. Den breda forskarutbildningsmiljön är alltså en stor fördel för förmedling av sådana generiska färdigheter. Men som ämne kan vi också bli bättre på att koordinera karriärförberedande aktiviteter av detta slag med forskarskolan BEEGS och här har vi redan identifierat en del problem kring samordning som kan åtgärdas. Inom KKT pågår för närvarande ett sådant

förbättringsarbete i samarbete med BEEGS.

Litteraturvetenskapens doktorander får också genom att delta i den årliga forskardagen och högre seminarierna inblick i hur forskningsansökningar skrivs. Visstidsanställningar (för de lärare som har nedsatt tjänst för forskning) rekryteras i praktiken ofta bland nydisputerade litteraturvetare, vilka berikar miljön och gör att doktoranderna får nära kontakter med nydisputerade kollegor. Dessa juniora forskare är inbjudna att lägga fram underlag vid ämnets forskardag. Nydisputerade forskare uppmuntras att söka vikariat och visstidsanställningar vid både det egna och andra lärosäten, och handledare står till tjänst med kontakter och att skriva rekommendationsbrev.

Karriärvägar inom kultursektorn

Ämnet på Södertörns högskola har många upparbetade kontakter med det omgivande samhället och kultursektorn, vilket erbjuder doktoranderna goda kontaktytor med arbetslivet. Teatrar, förlag, tidskrifter samt myndigheter med anknytning till kultursektorn är några exempel på sådana kontaktytor. Självvärderingen har emellertid gjort oss uppmärksamma på att vi inte har diskuterat hur vi systematiskt ger bistånd för framtida karriärvägar i kultursektorn i handledningen (vi har hittills förlitat oss på doktorandernas egna initiativ, vilka både nu och tidigare varit starka). Det är ett område som vi nu måste se över. Den nya ISP-mallen som infördes 2017, där examensmålen har fått en mer framträdande roll, underlättar arbetet med att bevaka hur doktoranderna kommunicerar sin forskning och hur de etablerar kontakter med kulturlivet samt utvidgar sina nätverk och kontaktytor. Ytterligare en åtgärd som skapar större tydlighet och struktur är de nya valbara kurser som ges vid Södertörns högskola och som på olika sätt relaterar till arbetslivet utanför akademien efter examen, exempelvis kurserna ”Populärvetenskaplig presentation” (2 hp) och ”Samverkan” (2 hp).

Doktorandutbildningens stora tyngdpunkt på eget ansvar från doktorandens sida för planering och genomförande av projektet, exempelvis ämnesval, metodologi, kurser och deltagande i annan verksamhet (konferenser, undervisning, samverkan osv.), ger också doktoranden förmåga att reflektera över och revidera planeringen och hur den ska genomföras. Det gör doktoranden rustad för de förändringar, ofta med kort framförhållning, som präglar dagens arbetsliv, inte minst inom kultursektorn.

Alumnverksamhet

Svenska litteratursällskapet ordnar varje år en träff där nydisputerade doktorer får presentera sin forskning. Litteraturämnet vid Södertörn har vid två tillfällen varit värd för dessa

årsmöten. Doktorandworkshopen har också flera år haft relativt nydisputerade som berättat om sina erfarenheter under och efter doktorandtiden. Återkoppling från alumner kan också ske genom att den nydisputerade doktorn kanske knyts till ett forskningsprojekt. Tillfälle att vid ämnets högre seminarier diskutera framtida forskningsprojekt och/eller -samarbeten ges också.

De tidigare avtalsdoktoranderna har funnits med i miljön på olika sätt under en tid efter disputationen, ofta som vikarierande lärare eller som forskningsassistent inom ett större projekt. Det har givit de nuvarande doktoranderna möjlighet att träffa dem och höra om deras erfarenheter. Självvärderingen har dock gjort oss uppmärksamma på relevansen av en mer kontinuerlig alumnkontakt på forskarnivå som är specifik för Södertörns högskola. Ämnena inom KKT-området har sedan 2013 14 KKT-doktorander och 10 avtalsdoktorander som disputerat. Det finns således goda förutsättningar för att etablera kontakt med och uppföljning av alumner. KKT:s styrgrupp har väckt förslaget att KKT anordnar regelbundna alumndagar.